

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115209129
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1115209129.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a členov senátu Mgr. Jany Janics Bajánkovej a JUDr. Otílie Belavej, v spore žalobcu: E.. J. J., X.. XX.X.XXXX, L. N.. F.. X. X, P., zast. Advokátskou kanceláriou inLEGAL, s.r.o., IČO: 52645991, so sídlom Kamenárska 17A, Bratislava proti žalovanej: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 7.11.2019, č. k. 9C/106/2015-364, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom I. výroku čo do sumy 7.513,80 eur potvrdzuje, vo zvyšku uplatneného nároku na náhradu škody sa mení tak, že sa žaloba zamietá.

Napadnutý II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie sa mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 7.513,80 eur od 11.6.2016 do zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo výroku III. sa napadnutý rozsudok potvrdzuje.

Vo výroku IV. sa rozsudok súdu prvej inštancie čo do sumy 9.000 eur z titulu nemajetkovej ujmy potvrdzuje, v prevyšujúcej časti sa mení tak, že sa žaloba zamietá.

Žalovanej sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania z uplatneného nároku na náhradu majetkovej škody nepriznáva.

Žalobcovi sa priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy nemajetkovej ujmy. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 10.842,75 eur z titulu náhrady škody do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok); úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.842,75 eur od 11.6.2016 do zaplatenia (II. výrok), sumu 2.523,- eur z titulu náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (III. výrok); sumu 15.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (IV. výrok), v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 73.979,25 eur konanie zastavil (V. výrok) a žalovanú zároveň zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VI).

2. Súd prvej inštancie vec právne vymedzil ust. § 3 ods. 1 a ods. 2, § 4 ods. 1, 2 a 3, § 5 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1, 2, 3 a 4, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1, 2, 3, 4 a 5, a § 18 ods. 1,

2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2010, pričom vychádzal zo skutkového zistenia, že Uznesením Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Západ Trnava ČVS: PPZ-243/BOK-ZA-2010 zo dňa 20.10.2010 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a v rovnaký deň bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie uznesením ČVS; PPZ243/BOK-ZA-2010 za zločin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona formou účasti na skutkovom základe, že žalobca ako obhajca obvineného K. H. v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KRP-117/OVK-TT2010 navádzal A. R., aby ako svedok v tomto trestnom konaní nepravdivo vypovedal podľa vyžiadanych a zaslaných inštrukcií v SMS správach. Žalobca a A. R. tak konali za účelom vyvinúť obvineného K. H. zo skutku, za ktorý je stíhaný v uvedenom trestnom konaní. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Západ Trnava pod sp. zn. ČVS: PPZ-193/BOK-ZA-2010 bola spojená na spoločné konanie vec obvineného H.. J. J.Ž. a obvineného A. R. vedená pod ČVS: PPZ 243/BOK-ZA-2010 s trestnou vecou obvineného H. J., A. R., K.L. V., K. H., J. G. vedenou pod ČVS: PPZ-193/BOK-ZA-2010, ktorí sú trestne stíhaní za zločin úkladnej vraždy. Prokurátor dňa 21.10.2010 podal návrh na vzatie H.. J. J. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a písm. c) Trestného poriadku. Uznesením zo dňa 22.10.2010, sp. zn. Tp 89/2010 sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok návrhu prokurátora na vzatie do väzby vyhovel. Väzba začala plynúť dňom 20.10.2010 od 10.36 hod. a vykonávala sa v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici. Najvyšší súd SR na základe sťažnosti žalobcu proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 22.10.2010, sp. zn. Tp 89/2010, napadnuté uznesenie zrušil a rozhodol o prepustení žalobcu z väzby na slobodu uznesením zo dňa 2.11.2010, sp. zn. 6 Tost 31/2010. Rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 27.1.2012, sp. zn. 5T/46/2011 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Na základe odvolania prokurátora Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 3.5.2012, sp. zn. 3T0/43/2012 odvolanie zamietol s tým, že nezistil žiadne dôvody pre zmenu prvostupňového rozhodnutia. Ústavný súd SR v konaní o sťažnosti žalobcu vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodol, že jeho základné práva podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy SR a jeho práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súhlasom Krajského súdu v Trnave na predĺženie použitia informačno-technického prostriedku sp. zn. KSTT-V-279-ii/20io-Ntt (súhlas na odpočúvanie spoluobvineného Skalického) zo 4.8.2010 boli porušené. Ústavný súd predmetný súhlas nezrušil s ohľadom na to, že odpočúvanie telefonických hovorov na jeho základe už bolo realizované a jeho zrušenie neprichádzalo do úvahy, avšak priznal sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 2000 eur. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 10.4.2019 č. k. 14C/74/2014-90 bola žalobcovi priznaná suma 1.300,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu v čase od 20.10.2010 do 2.11.2010 (označené rozhodnutie v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.12.2021 č. k. 6Co/189/2019-139 nadobudlo právoplatnosť dňa 15.2.2022 - pozn. odvolacieho súdu).

3.Súd prvej inštancie ozrejmil, že pre úspešné uplatnenie náhrady škody podľa ust. zákona č. 514/2003 Z.z. je potrebné súčasné splnenie všetkých zákonných podmienok - existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nezákonným rozhodnutím. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že uznesenie vyšetrovateľa PZ ČVS; PPZ243/BOK-ZA-2010 zo dňa 20.10.2010, ktorým bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za zločin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b) TZ formou účasti je nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods.1 prvej vety zákona č. 514/2003 Z. z. a prichádza do úvahy aplikácia § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

4.Súd prvej inštancie ďalej ozrejmil, že v súvislosti s uplatnenou majetkovou škodou žalobca predložil súdu prvej inštancie znalecký posudok č. X/XXXX vypracovaný znaleckou organizáciou Business Valuation Institute s.r.o. Žalobca na podklade odborných záverov znaleckého posudku č. X/XXXX a nepreukázania predbežného prerokovania nároku na náhradu škody vo forme ušlého zisku vo vzťahu k spoločnosti Emart, s.r.o. vzal dňa 11.06.2019 v časti o zaplatenie náhrady majetkovej škody vo výške 73.979,25 eur žalobu späť a žiadal konanie zastaviť. Vo vzťahu k zostávajúcemu nároku na náhradu škody vo výške 10.842,75 eur formou ušlého zisku žalobu rozšíril o úrok z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 11.06.2016 do zaplatenia. Súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil.

Predmetom majetkovej škody - ušlého zisku žalobcu v zmysle záverov znaleckého posudku č. X/XXXX sa tak stal ušlý zisk za obdobie od vypovedania zmlúv s klientmi do konca platnosti zmlúv o právnej pomoci so spoločnosťami Zentiva, a.s. (od 01.11.2010 do 31.12.2010) vo výške 301,34 eur a ušlý zisk z vypovedania zmluvy Kooperatíva, a.s (od 1.11.2010 do 31.12.2013) vo výške 10.541,41 eur.

5. Pokiaľ išlo o uplatnený ušlý zisk, súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v dôsledku trestného stíhania žalobcu s ním natrvalo ukončilo spoluprácu niekoľko významných klientov, čím mu vznikla škoda vo forme ušlého zisku (§ 442 Obč. zák.). Ozrejmilo, že „Ušlý zisk je ujmou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať; neprejavuje sa zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4 Cdo 319/2008, zo dňa 28. apríla 2010). Uviedol, že žalobca predložil znalecký posudok č. X/XXXX, vypracovaný znaleckou organizáciou, zast. doc. Ing. Annou Harumovou, PhD., za účelom kvantifikácie ušlého zisku. Taktiež sa k spôsobenej škode vyjadril samotný žalobca a boli uskutočnené výsluchy svedkov. Podľa súdu prvej inštancie žalobca preukázal, že jeho tržby po trestnom stíhaní výrazne poklesli. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaná škoda vo forme ušlého zisku vo výške 10.842,75 eur bola v celom rozsahu dôvodná, a taktiež bolo v konaní preukázané, že k tejto škode došlo v príčinnej súvislosti s nezákonným trestným stíhaním žalobcu.

6. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca si uplatnil úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.842,75 eur od 11.6.2016 do zaplatenia. Pokiaľ ide o príslušenstvo k pohľadávke (žalované úroky z omeškania), v tomto smere súd prvej inštancie poznamenal, že ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. splatnosť pohľadávky na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím neustanovujú, a preto je potrebné aplikovať právnu úpravu splatnosti pohľadávok podľa § 563 Obč. zák. Predmetné zákonné ustanovenie sa týka aj tejto veci. Podľa súdu prvej inštancie sa žalovaná dostala do omeškania so splnením nároku na náhradu škody dňa 27.3.2015 (prvý deň po dni, keď uplynula 6 mesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku). Keďže si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.842,75 eur od 11.6.2016 do zaplatenia, tieto mu v plnom rozsahu priznal počnúc dňom 11.6.2016 do zaplatenia s odkazom na §517 ods. 2 Obč. zák. a § 3 ods. 1 NV č 87/1995 Zb. aj priznal.

7. Vo vzťahu k ďalšej majetkovej škode 2.523 eur žalobcom uplatnenej z titulu náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, súd prvej inštancie uviedol, že ide o legitímnu súčasť nároku podľa ust. § 18 ods. 1,2,3 zákona č. 514/2003 Z.z. Z predložených listinných dôkazov - faktúr odmien a výdavkov za právne služby a potvrdenia H. H. zo dňa 6.9.2019 mal za preukázané, že žalobca uhradil R. právnemu zástupcovi (advokátovi) Mgr. Romanovi Tomanovi, PhD. so sídlom Rudnayovo nám.1 Bratislava na základe faktúr vyúčtovaných v zmysle vyhl. č. 655/04 Z.z. odmenu za právne služby vo výške 2.523 eur v príčinnej súvislosti s trestným konaním, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Z tohto dôvodu mu súd prvej inštancie tieto trovy priznal v plnej uplatnenej výške 2.523 eur.

8. Žalobca si uplatnil aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur (§ 17 ods. 2,3 Zák. č. 514/2003 Z.z.). Vo vzťahu k tomuto nároku mal súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním za preukázané, že žalobca bol a stále je bezúhonnou osobou, ktorá doposiaľ nebola spájaná s akoukoľvek trestnou činnosťou, bol trestne stíhaný v súvislosti so zastupovaním klienta v skupinovej trestnej veci, kde bol ako obhajca zaradený do organizovanej zločineckej skupiny - mafiánskeho zoskupenia vo veci úkladnej vraždy, žalobca bol vzatý do tzv. kolúznej väzby, kedy nemohol s nikým komunikovať (ani s rodinou), s výnimkou jedného hovoru s obhajcom, bol odlúčený od svojich ani nie ročných detí a manželky, rozsiahla medializácia trestného stíhania v celoštátnych a najčítanejších printových médiách, ako aj v hlavnom spravodajskom televíznom vysielaní, mala za následok, že zásah do jeho imateriálnej sféry bol mimoriadne závažný. Zásah do imateriálnej sféry rodinných príslušníkov žalobcu bol prehĺbený tým, že manželka žalobcu vykonáva funkciu prokurátorky. Trestné stíhanie predstavovalo pre žalobcu výrazný zásah do práva na jeho súkromie a rodinný život a taktiež výrazným spôsobom zasiahlo jeho ľudskú dôstojnosť. Dopady na profesijný život žalobca pociťuje dodnes, keďže stratil podstatnú časť klientely vzhľadom na to, že klienti vnímajú postavenie, povest' a nezávislosť advokáta citlivejšie ako pri iných profesiách, vzhľadom na poškodenie dobrej povesti žalobcu a nedôveru občanov v jeho osobu

bol žalobca nútený ukončiť akúkoľvek angažovanosť v politickom a verejnom živote. Podľa súdu prvej inštancie na podklade týchto skutkových záverov je uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur primeraná zohľadniac, že v danom prípade samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím, preto je odôvodnené priznať žalobcovi aj nemajetkovú ujmu v peniazoch.

9.V súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie poukázal na judikatúru ESLP týkajúcu sa nemajetkovej ujmy, podľa ktorej táto náhrada musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky vs. Spojené kráľovstvo). ESLP konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo), výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicação Social, S. A. v. Portugalsko), pričom pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko). Súd prvej inštancie pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi vychádzal z už vyššie citovanej judikatúry ESLP, ustanovení § 11 a § 13 Obč. zák. a zo zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Zohľadniac všetky vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie určil výšku nemajetkovej ujmy v prospech žalobcu s prihliadnutím na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 215/2006 Z. z., ktorá je stanovená najviac ako 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2010 výška minimálnej mzdy činila 308 eur, t.j. maximálna výška odškodnenia pre obeť násilného trestného činu činila sumu 15.400 eur. Nezákonným trestným stíhaním bolo zasiahnuté do dobrého mena, osobnej cti, povesti a dôstojnosti poškodeného nenapraviteľným spôsobom nielen v súkromnom, ale aj profesijnom živote. Vzhľadom na rozsah a dĺžku trvania zásahu do osobnostných práv poškodeného súd prvej inštancie nemajetkovú ujmu vo výške uplatnenej žalobcom 15.000.- eur považoval za primeranú.

10.Pokiaľ išlo o paričnú lehotu, tu súd prvej inštancie určil na základe žiadosti žalovanej na 30 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 C.s.p.).

11.O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 C.s.p., v zmysle zásady úspechu strany vo veci. Ozrejmil, že žalobca mal v konaní plný úspech, a preto zaviazal žalovanú stranu povinnosťou náhrady trov konania v rozsahu 100%. Dodal, že podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12.Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d), h) C.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I, II, III, IV a VI zmenil tak, že žalobu zamietne. Dôvodila nesprávnym právnym posúdením veci súdu prvej inštancie vo vzťahu k záveru súdu, že uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia voči žalobcovi je nezákonným rozhodnutím s tým, že právoplatnosť rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby nezakladá automaticky nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, keď na vydanie tohto uznesenia boli v danom čase splnené zákonné podmienky podľa ustanovení Trestného poriadku. Je relevantná aj tá skutočnosť, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že ťažiskové dôkazy boli získané nezákonným spôsobom, čo však žalovanej v čase zamietnutia sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia nebolo (a ani nemohlo byť) známe, pričom žalovaná nebola tým subjektom, ktorý spôsobil namietanú nezákonnosť. Akékoľvek odškodnenie za konanie, ktoré bolo predmetom obžaloby by bolo podľa žalovanej v rozpore s dobrými mravmi, pretože je absurdné a spoločensky neakceptovateľné, aby štát zaplatil za to, že postupuje v súlade so zákonom. Zákon explicitne nezakotvuje, čo sa považuje za nezákonné rozhodnutie štátu a zistenie nezákonnosti je vecou konkrétneho posúdenia okolností prípadu. V danom prípade podľa žalovanej nebolo preukázané porušenie základných zásad trestného konania a išlo o štandardný postup v medziach zákona. Štát v tomto prípade dôvodne uplatnil legitímne právo na vedenie trestného stíhania a vzhľadom na konanie trestne stíhaného bolo aj obmedzenie práv žalobcu v trestnom stíhaní primerané vymedzenému verejnému záujmu. V súvislosti s priznanou výškou

nemajetkovej ujmy namietala, že žalovaná suma nezodpovedá nemajetkovej ujme, o ktorej žalovaný tvrdí, že mu vznikla. Pokiaľ by aj k nejakej nemajetkovej ujme došlo, došlo by k nej v súvislosti s výkonom väzby žalobcu a nie vedením trestného konania ako takého. Pokiaľ mal žalobca za to, že medializáciou jeho trestného stíhania bolo neoprávnené zasiahnuté do jeho osobnostných práv, mal sa domáhať ochrany osobnosti voči príslušným subjektom, nakoľko žalovaná neposkytla médiám žiadne informácie, ktoré by osobu žalobcu spájali s trestným stíhaním. V súvislosti s priznanou náhradou trov trestného konania žalovaná v odvolaní dôvodila, že žalobca si neuplatňuje tarifnú odmenu, ale dohodnutú odmenu, ktorá prevyšuje odmenu, ktorá by za právne služby advokátovi prináležala v zmysle tarify. Ohľadne nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku uviedla, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať príčinnú súvislosť vzniku škody s konaním žalovanej v prípade klienta Zentiva, a.s. Existenciu príčinnej súvislosti nepreukázala ani výpoveď A.. C. G. na pojednávaní dňa 11.06.2019. V prípade spolupráce s Kooperatíva, a. s. žalovaná namietala najmä dobu, za ktorú si žalobca vyčíslil ušlý zisk (35 mesiacov), keď ani zo žaloby, ani zo žiadneho vyjadrenia nevyplýva, od čoho odvodzuje dobu 35 mesiacov, za ktorú si vyčíslil ušlý zisk. Dodala, že ak by aj súd uvažoval o priznaní nároku na náhradu škody v tomto konaní, nie je možné žalobcovi priznať ušlý zisk za tak dlhé obdobie, nakoľko najneskôr dňa 4.5.2012 sa mohol svojim bývalým klientom preukázať, že trestné konanie voči nemu nebolo vedené dôvodne a mohol ich požiadať o opätovné uzatvorenie zmlúv o poskytovaní právnej pomoci. K spochybneniu obdobia, za ktoré si žalobca nárokoval náhradu ušlého zisku sa súd prvej inštancie nijak nevyjadril a len stroho odkázal na znalecký posudok. Bolo však povinnosťou žalobcu preukázať dôvodnosť tak dlhého obdobia, za aké žiada priznať ušlý zisk.

13. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že toto považuje za nedôvodné, napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne a náležite odôvodnené. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a zaviazal žalovanú na náhradu trov konania. Zopakoval, že jeho nezákonné trestné stíhanie malo priamy a bezprostredný súvis s výkonom jeho advokátskeho povolania. Trestné konanie proti nemu bolo od samotného počiatku vedené nezákonným spôsobom. Poprel, že by prokuratúre v čase zamietnutia sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia nemohlo byť známe, že ťažiskový dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom. Má za to, že riadne preukázal nielen splnenie všetkých zákonných podmienok na priznanie majetkovej ujmy, ale aj mimoriadne závažné následky nezákonného trestného stíhania v jeho imateriálnej sfére. Príživkovoval, že bol trestne stíhaný v súvislosti so zastupovaním klienta v skupinovej trestnej veci, kde bol ako obhajca zaradený do organizovanej zločineckej skupiny - mafiánskeho zoskupenia vo veci úkladnej vraždy, bol vzatý do tzv. kolúznej väzby a trestné konanie bolo sprevádzané rozsiahlou medializáciou. Dopady na profesný život pociťuje dodnes, keďže stratil podstatnú časť klientely a bol nútený ukončiť akúkoľvek angažovanosť v politickom a verejnom živote. Existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou ujmom považuje za zrejmú a objektívne danú. Zásah do jeho osobnostných práv považuje za mimoriadne závažný a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur za primeranú, adekvátnu a spravodlivú. Žalovaná škoda vo forme ušlého zisku bola podľa neho rovnako v celom rozsahu preukázaná. Uviedol, že neexistuje žiadna objektívna skutočnosť (vyplývajúca napr. zo všeobecne záväzného právneho predpisu), ktorá by ohraničovala nárok na náhradu ušlého zisku len na obdobie do právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku krajského súdu. K uplatnenému nároku na náhradu trov právneho zastúpenia v trestnom konaní zotrval na tvrdení, že žalovaná suma činí menej ako je tarifná odmena.

14. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrvala na svojom tvrdení o nedôvodnosti žaloby, keďže nevydala také rozhodnutie, ktoré by malo v čase jeho vydania nezákonný podklad. Priznanú nemajetkovú ujmu považuje za neprimeranú a vysoko nadhodnotenú. Poukázala na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I, v ktorom si žalobca uplatnil nárok za obdobie jeho väzobného stíhania, ktoré bolo medializované. Zotrvala aj na názore, že žalobca si neuplatňuje tarifnú odmenu, ale dohodnutú odmenu, ktorá prevyšuje odmenu, ktorá by za právne služby advokátovi prináležala v zmysle tarify a predložila rozdielne vyčíslenie odmeny právneho zastúpenia v zmysle tarifnej odmeny, ktorá podľa jej výpočtov predstavuje celkovo sumu 2.291,84 eur.

15. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými bol viazaný (§ 379 a § 380 C.s.p.), vo veci nariadil odvolacie pojednávanie (§ 385 C.s.p.), na ktorom zopakoval dokazovanie výsluchom žalobcu, oboznámením listinných dôkazov - Zmluva o poskytovaní právnej pomoci medzi žalobcom a Kooperatíva, poisťovňa, a.s. zo dňa 4.2.2008, Mandátna zmluva medzi žalobcom a Kooperatíva, poisťovňa a.s. zo dňa 21.08.2007, Výpoveď zo zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 26.08.2010, (č.l. 143-144), Zmluva o poskytovaní

právnej pomoci medzi žalobcom a Kooperatíva poisťovňa, a.s. zo dňa 26.8.2010 (č.l. 145-149), Dohoda o ukončení zmluvy o poskytovaní právnej pomoci uzatvorená medzi obchodnou spoločnosťou Kooperatíva poisťovňa, a.s. a žalobcom zo dňa 26.8.2010 (č.l. 150-151), Výpoveď z mandátnej zmluvy z 13.10.2010 spoločnosti EMART s.r.o (výpoveď zo dňa 26.10.2010 na č.l. 154), faktúra - odmeny a výdavkov za právne služby variabilný symbol 312011 (č.l. 155), faktúra odmeny a výdavkov za právne služby variabilný symbol 122011, 242011, 462011, variabilný symbol 52012, variabilný symbol 302012, variabilný symbol 38012, Znalecký posudok č. X/XXXX a došiel k záveru, že odvolanie žalovanej je v časti dôvodné.

16. K odvolacej argumentácii žalovanej, ktorou namietala správnosť záveru súdu prvej inštancie o existencii nezákonného rozhodnutia - v prejednávanej veci ide o uznesenie vyšetrovateľa PZ ČVS: PPZ243/BOK-ZA-2010 zo dňa 20.10.2010, ktorým bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie - odvolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít, najmä na uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo 15/2009 zo dňa 18.10.2009, podľa ktorého „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969Zb.). Súdna judikatúra dospela k záveru, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym alebo nezákonným zásahom štátu voči občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté“. „Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (viď aj rozsudok NS SR z 28.6.1993 sp. zn. 1Cdo 53/93 publikovaný pod č. 72 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR, ročník 1994). Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Od publikovania vyššie označeného judikátu sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan (poškodený) čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/133/2018 zo dňa 30.4.2019). V súlade so závermi tohto uznesenia Najvyšší súd SR rozhodol napr. v rozhodnutiach z 30.3.2011 sp. zn. 3Cdo 194/2010, z 30.1.2011 sp. zn. 4Cdo 54/2011, z 12.12.2012 sp. zn. 7Cdo 145/2011, z 19.6.2013 sp. zn. 7Cdo 87/2012 a z 19.2.2014 sp. zn. 7MCdo 27/2012. Uvedené rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich názoru Ústavného súdu SR, ktorý v rozhodnutí zo dňa 7.7.2016 sp. zn. I.ÚS 320/2016 konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom o opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“, a ktorý k tomu v ďalšej časti svojho rozhodnutia dodal, že pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodne podozrenie, ale či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol dňa 3.5.2012 Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 5T/46/2011 zo dňa 17.01.2012 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/43/2012 zo dňa 03.05.2012 právoplatne oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Galanta sp. zn. 3 Pv 219/11-28 zo dňa 30.06.2011, „ pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný “. Odvolací súd tiež z uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/43/2012 zo dňa 3.5.2012 cituje: „celková dôkazná situácia a okolnosti prípadu neumožňujú jednoznačne a bez pochybností prijať záver, že obžalovaný sa dopustil skutku tak, ako je to uvedené v obžalobe okresného prokurátora. Je teda nepochybné, že použitím tohto dôkazu došlo k porušeniu základnej zásady trestného konania, v zmysle ktorej nikto nemôže byť stíhaný inak, než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon a preto výsledky takto získaných dôvodov nemožno použiť v trestnom konaní ako dôkaz.“ Odvolací súd má teda za to, že odvolacia námietka žalovanej nemôže obstať nielen pre závery vyslovené súdom v trestnom konaní (kedy nezákonnosť nielen rozhodnutí, na základe ktorých došlo k začatiu trestného konania, ale aj vedenia celého trestného konania, konštatoval aj súd prejednávajúci trestnú vec žalobcu), nakoľko je nepochybné, že orgány činné v trestnom konaní vydali v posudzovanom prípade nezákonné rozhodnutie (uznesenie o vznesení obvinenia a na jeho podklade následne aj obžalobu) len na základe pravdepodobnosti, resp. nezákonne získaného dôkazu, bez dostatočného odôvodnenia a preukázania konkrétnymi zistenými skutočnosťami. Po posúdení konkrétnych okolností danej trestnej veci nemožno

tak uznať argumentáciu žalovanej, že v danom prípade súd prvej inštancie uznal nárok žalobcu len z dôvodov, že zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie automaticky založila ojedinelá skutočnosť, že žalobca bol súdom spod obžaloby oslobodený. V posudzovanom prípade, v ktorom súd prvej inštancie zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správny právny predpis pokiaľ ide o jeho záver o existencii nezákonného rozhodnutia. Možno teda spoľahlivo uzavrieť, že žalobca existenciu nezákonného rozhodnutia, ako primárneho predpokladu pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č.514/2003 Z.z., preukázal.

17.Pokiaľ ide o odvoláciu argumentáciu žalovanej vo vzťahu k právnemu základu súdom prvej inštancie priznaného ušlého zisku (§ 442 Obč. Zák.), túto vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, keď sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o existencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným trestným stíhaním žalobcu a ukončením oboch mandátnych zmlúv (zmlúv o poskytovaní právnej pomoci) výpoveďou zo strany klienta. Pokiaľ ide o zmluvu o právnej pomoci uzatvorenú žalobcom s poisťovňou Kooperativa, a.s., tá bola uzatvorená v auguste 2010, zo strany klienta bola vypovedaná dňa 27.10.2010, teda 7 dní po vzatí žalobcu do väzby a 2 mesiace po predĺžení zmluvného vzťahu na dobu neurčitú a je zrejmé, že bez nezákonne vedeného trestného konania proti žalobcovi by k jej ukončeniu v tak skorom termíne nedošlo. V tomto smere je preto irelevantné, či sa žalobca po skončení trestného konania opätovne pokúsil s klientom uzavrieť zmluvu o poskytovaní právnej pomoci. Za nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj odvoláciu argumentáciu žalovanej, ktorou spochybňuje príčinnú súvislosť s ukončením spolupráce žalobcu so spoločnosťou Zentiva, a.s. Žalobca v prípade spol. Zentiva, a.s. listinnými dôkazmi preukázal, že jeho zmluvný vzťah s týmto klientom v rozhodnom čase zakladala Zmluva o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 13.11.2009, ktorá bola uzavretá na dobu určitú do 31.12.2010. Zmluvný vzťah bol ukončený výpoveďou zo strany spol. Zentiva, a.s. dňa 3.11.2010. Príčinná súvislosť vzniku tejto časti škody s konaním žalovanej sa síce výsluchom svedka A.. C. G., J. jednoznačne nepotvrdila (svedok vypovedal, že podpis na výpovedi je jeho a na detailnejšie okolnosti si už nespomínal, poznámka odvolacieho súdu), avšak splnenie tohto predpokladu žalobca preukázal najmä datovaním výpovede. Obvinenie bolo voči žalobcovi vznesené dňa 20.10.2010 a k tomuto dňu započala aj jeho väzba, zmluva bola vypovedaná dňa 03.11.2010. Nakoľko by zmluvný vzťah inak skončil dňa 31.12.2010, nebol dôvod na danie výpovede mesiac pred jej ukončením pre uplynutie jej času. Z tohto dôvodu ušlý zisk vo výške 301,34 eur uplatnený žalobcom možno vyhodnotiť ako škodovú udalosť, ktorá nastala v príčinnej súvislosti s nezákonným trestným stíhaním, a preto ako preukázaný.

18.Pokiaľ ide o samotnú výšku súdom prvej inštancie priznaného ušlého zisku v súvislosti s ukončením zmluvného vzťahu so spoločnosťou Kooperativa, a.s., je potrebné súdu prvej inštancie vytknúť, že bez ďalšieho len skonštatoval, že žalobca výšku náhrady vo forme ušlého zisku špecifikoval ako ušlý zisk za obdobie od vypovedania zmlúv s klientmi do konca platnosti zmlúv o právnej pomoci a súčasne odkázal na znalecký posudok č. X/XXXX. Ako odvolací súd v rámci zopakovania dokazovania na odvolacom pojednávaní z obsahu znaleckého posudku č. X/XXXX zistil, tento záver súdu prvej inštancie nebol celkom správny. Treba uviesť, že žalobca si v konaní uplatnil ušlý zisk za obdobie od 1.11.2010 do 31.12.2013 dôvodiac, že s ním ukončilo v dôsledku trestného stíhania spoluprácu niekoľko významných klientov. Na tomto podklade, a to aj pokiaľ ide o dĺžku obdobia, za ktoré si ušlý zisk uplatnil, žalobca zadal aj úlohu znaleckej organizácii Business Valuation Institute s.r.o., čo vyplýva z I. Úvodnej časti znaleckého posudku č. X/XXXX. Znalkyňa pri výpočte ušlého zisku vychádzala výlučne z požiadavky, resp. zadania žalobcu. Z obsahu posudku vyplýva, že znalkyňa vychádzala z porovnania príjmov, výdavkov a zisku za roky 2009, 2010, 2011 a 2012 (čl. 9 znaleckého posudku, tabuľka 2) a tiež z priemerného podielu výdavkov na príjmoch za uvedené roky 2009 - 2012 (tabuľka č. 3). Konkrétna výška príjmov, výdavkov a zisku za rok 2013, ani údaj o priemernom podiele výdavkov na príjmoch za rok 2013 v znaleckom posudku nie je uvedená, preto nie je možné z neho zistiť, na podklade akých údajov znalkyňa ustálila výšku ušlého zisku aj za rok 2013. Inými slovami, nie je z neho možné vyvodiť, ako stanovila ušlý zisk u žalobcu za rok 2013. Podľa aplikačnej súdnej praxe sa pod ušlým ziskom rozumie taký dôsledok škodnej udalosti v majetkovej sfére poškodeného, ktorého dôsledkom je, že nedôjde k zväčšeniu majetku poškodeného, ku ktorému by došlo nebyť škodnej udalosti. Za ušlý zisk je však možné považovať iba reálne (nie fiktívne) určenie ušlého zisku. Nestačí preto iba určenie toho, čo ušlo, ale ušlým ziskom môže byť iba to, o čo sa nezväčšil majetok. Musí teda dôjsť k odpočítaniu nákladov, ktoré by bolo potrebné na dosiahnutie zisku vynaložiť, vrátane zohľadnenia prípadných daňových povinností poškodeného. Za rok 2013 však takéto porovnanie v posudku chýba. Zohľadniac uvedené je preto opodstatnený odvolací argument žalovanej, že dĺžka obdobia, za ktoré si žalobca vyčísluje ušlý zisk v súvislosti s ukončením spolupráce s poisťovňou Kooperativa a.s. - celkom 35 mesiacov je nepreukázaná.

Z obsahu znaleckého posudku je možné akceptovať ušlý zisk do 31.12.2012, t.j. celkom za 26 mesiacov (od 1.11.2010 do 31.12.2012), pretože vo vzťahu k tomuto obdobiu je posudok preskúmateľný, vo vzťahu k roku 2013 východiskové dáta chýbajú. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k názoru, že na podklade znaleckého posudku žalobca spoľahlivo preukázal ušlý zisk v súvislosti s ukončením zmluvy o poskytovaní právnej pomoci s Kooperativa poisťovňa, a.s. za obdobie od 1.11.2010 do 31.12.2012, t. j. za 26 mesiacov, čo spolu činí sumu 7.212,40 eur (§ 17 ods. 1, § 442 Obč. Zák.). Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že znalecký posudok je postavený na nesprávnom skutkovom základe, že platnosť zmluvy so spoločnosťou Kooperativa, a.s. by inak skončila až 31.12.2013. V skutočnosti išlo o zmluvu dojednanú na dobu neurčitú, s dvojmesačnou výpovednou lehotou, pričom túto zmluvu bolo možné vypovedať aj bez uvedenia dôvodov.

19. Odvolací súd z týchto dôvodov I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie sumy 7.513,74 eur (7.212,40 eur + 301,34 eur) podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil a vo zvyšku podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu v tejto časti uplatnenej majetkovej škody zamietol. V súvislosti s týmto výrokom odvolací súd zmenil aj II. výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 388 C.s.p.), a to pokiaľ ide o priznanú výšku istiny, ktorá je základom na finančné určenie celkového omeškania žalovanej s plnením náhrady škody (keďže túto zmenil na sumu 7.513,74 eur) a doplnil aj 30 dňovú paričnú lehotu, ktorá v tomto výroku súdu prvej inštancie absentovala.

20. Ďalšou odvolacou námietkou žalovaná rozporovala III. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým priznal žalobcovi sumu 2.523 eur titulom náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní. V odvolaní však uviedla len veľmi všeobecnú argumentáciu vo vzťahu k tomuto výroku, t.j. nebolo z neho zrejmé, akú konkrétnu položku rozporuje. Je nepochybné, že v zmysle ust. § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, pričom odmena advokáta za právne zastupovanie sa určí ako tarifná odmena. Námietka žalovanej spočíva v tom, že si žalobca uplatňuje dohodnutú odmenu a nie odmenu tarifnú. Napriek nedostatku odvolania v tomto smere odvolací súd uvádza, že po preskúmaní faktúr, ako aj vyúčtovania vykonaného žalobcom v rámci vyjadrenia k odvolaniu možno uzavrieť, že hoci celkovo si právny zástupca žalobcu Mgr. Roman Toman, PhD. vyfakturoval za poskytnutie právneho zastúpenia v trestnom konaní sumu 3.261,38 eur, žalobca si voči žalovanej uplatnil len sumu vo výške 2.523 eur. I keď súd prvej inštancie v tomto smere žiadne bližšie odôvodnenie neuviedol, je zjavné, že pri priznaní tejto časti škody uznal argumenty žalobcu, že skutočne ide o tarifnú odmenu advokáta. Odvolací súd oboznámiac sa s vyčíslením trov právneho zastúpenia žalobcu v odvolacom konaní musel skonštatovať správnosť vyúčtovania. Rozdielnosť súm vyúčtovaní realizovaných sporovými stranami (vyúčtovanie žalobcu celkovo v sume 2.719,94 eur a vyúčtovanie žalovanej celkovo v sume 2.291,84 eur) je zrejme spôsobená rozdielnym právnym posúdením jednotlivých úkonov (napr. kým žalobca si za podanie ústavnej sťažnosti uplatnil úkon v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (v spojení s § 14 ods. 1 písm. b), podľa ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi, žalovaná vychádzala pri vyúčtovaní tohto úkonu z ust. § 14 ods. 1 písm. b) v spojení s ust. § 12 ods. 3 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., podľa ktorého odmena za písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej patrí vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny, t. j. 1/8 výpočtového základu. Jedna šestina výpočtového základu v r. 2011 pritom predstavovala sumu 123,50 eur, kým jedna osmina výpočtového základu v tom istom roku činila 95,37 eur). Celkovo je možné vyúčtovanie vykonané žalobcom posúdiť ako dôvodné, ide o účelne vynaložené trovy konania (odmena advokáta), a to aj v prípade trov vyúčtovaných faktúrou č. 38/2012 za úkon ako odmena advokáta za štúdium materiálov v sume 127,16 eur bez DPH. Na základe uvedeného odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcom uplatnenú výšku škody ako náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia v trestnom konaní (vo výške tarifnej odmeny advokáta) je možné priznať v celom rozsahu ako dôvodnú.

21. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

22. Za dôvodnú však vyhodnotil odvolací súd odvoláciu argumentáciu žalovanej vo vzťahu k súdom priznanej nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktorú rovnako ako žalovaná považoval za nadhodnotenú. Dôvodnosť uplatnenej ujmy 15.000 eur súd prvej inštancie odôvodnil tým, že: „ žalobca

bol a stále je bezúhonnou osobou, ktorá doposiaľ nebola spájaná s akoukoľvek trestnou činnosťou, bol trestne stíhaný v súvislosti so zastupovaním klienta v skupinovej trestnej veci, kde bol ako obhajca zaradený do organizovanej zločineckej skupiny - mafiánskeho zoskupenia vo veci úkladnej vraždy, žalobca bol vzatý do tzv. kolúznejskej väzby, kedy nemohol s nikým komunikovať (ani s rodinou), s výnimkou jedného hovoru s obhajcom, bol odlúčený od svojich ani nie ročných detí a manželky, rozsiahla medializácia trestného stíhania v celoštátnych a najčítanejších printových médiách, ako aj v hlavnom spravodajskom televíznom vysielaní, mala za následok, že zásah do jeho imateriálnej sféry bol mimoriadne závažný. Zásah do imateriálnej sféry rodinných príslušníkov žalobcu bol prehĺbený tým, že manželka žalobcu vykonáva funkciu prokurátorky. Trestné stíhanie predstavovalo pre žalobcu výrazný zásah do práva na jeho súkromie a rodinný život a taktiež výrazným spôsobom zasiahlo jeho ľudskú dôstojnosť. Dopady na profesijný život žalobcu pociťuje dodnes, keďže stratil podstatnú časť klientely vzhľadom na to, že klienti vnímajú postavenie, povest' a nezávislosť advokáta citlivejšie ako pri iných profesiách, vzhľadom na poškodenie dobrej povesti žalobcu a nedôveru občanov v jeho osobu bol žalobca nútený ukončiť akúkoľvek angažovanosť v politickom a verejnom živote.“ Súd prvej inštancie tak síce v bodoch 26 a 27 napadnutého rozsudku stručne uviedol dôvody, pre ktoré priznal žalobcovi požadovanú výšku nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu, keď vychádzal z tam citovanej judikatúry ESLP, ust. § 11 a § 13 Obč. zák. a zo zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí nechal do úvahy všetky východiskové faktory, na základe ktorých mal posudzovať priznanie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi.

23. Odvolací súd nespochybňuje závažnosť imateriálneho zásahu trestného konania do života predtým bezúhonného žalobcu, avšak ten výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy zdôvodňoval, okrem iného, aj nezákonným väzobným stíhaním (v trvaní 10 dní), za ktoré však bol právoplatne odškodnený sumou 1.300 eur (130 eur/1 deň) v samostatnom konaní (viď potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/189/2019 zo dňa 22.12.2021) a stratou možnosti jeho komunálnej politickej kariéry, čo sa však v odvolacom konaní nepreukázalo.

24. Nezákonné rozhodnutie, z ktorého žalobca vyvodzuje nárok na náhradu škody bolo vydané v roku 2010, kedy výška nemajetkovej ujmy nebola zákonom ohraničená. Výšku konkrétnej nemajetkovej ujmy nie je možné stanoviť exaktne a odôvodniť tak priznanie, resp. nepriznanie každeho jedného eura peňažnej náhrady; priznaná suma by však mala plniť rolu satisfakčnú, nielen symbolickú. Konečná výška náhrady musí vychádzať zo zásady primeranosti, zodpovedať všeobecnej predstave o spravodlivosti a slušnosti a požiadavke rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami. Pokiaľ ide o väzobné stíhanie, súdna prax vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy vytvorila postupne stabilizujúce sa kritéria určenia výšky náhrady (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti); vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie kritéria odškodnenia určuje ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. (osoba poškodeného, jeho doterajší život a prostredie; závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov v súkromnom a pracovnom živote). Tieto kritéria zákon určuje len demonštratívne a striktné neprikazuje súdu posudzovať ich súbežne. Žalobcovi nepochybne vznikla ujma aj v súvislosti s trestným konaním ako celku, ktoré trvalo od 20.10.2010 do 3.5.2012, t. j. 18 mesiacov a 14 dní. Pokiaľ ide o primeranosť výšky nemajetkovej ujmy a kritéria jej spravodlivého určenia, odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.1.2017, v ktorom sa ústavný súd okrem iného zaoberal aj otázkou ústavnej akceptovateľnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením. Ústavný súd skonštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe (a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.). Vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla. Z uvedených záverov ústavného súdu je zrejmé, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy sa vzťahuje nielen na väzbu, ale aj na samotné trestné stíhanie, pričom primeranosť výšky jej náhrady je potrebné posudzovať bez ohľadu na to, či trestné konanie bolo realizované väzobne, resp. či už bolo odškodnenie za nezákonnú väzbu uplatnené,

príp. bolo priznané a voči ktorému subjektu, ktorý koná v mene štátu. Pokiaľ ide o osobu žalobcu, v jeho prípade trestné stíhanie trvalo 18 mesiacov (plus väzba 10 dní, za ktorú bol samostatne odškodnený). V dôsledku trestného stíhania žalobcu nedošlo k pozastaveniu výkonu jeho advokátskej činnosti (žalobca aj naďalej vykonáva advokátsku činnosť, hoci v súvislosti s trestným stíhaním čelil disciplinárnemu konaniu), v konaní sa nepreukázala ani príčinná súvislosť medzi ukončením jeho politickej kariéry a trestného stíhania, keď pred odvolacím súdom potvrdil, že kandidatúry do komunálnych volieb sa vzdal ešte pred vznesením obvinenia voči jeho osobe, a to zo zdravotných dôvodov, a rovnako nebol preukázaný ani zásadný dopad na jeho rodinný život. Pokiaľ široká komparácia rozhodovacej praxe ESLP uvedená v rozsudku NS ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010 z 11. januára 2012 uverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk NS ČR pod č. R 52/2012 považovala za primerané odškodnenie väzby vo výške 1.000 eur za mesiac jej trvania (žalobca bol odškodnený až sumou 130 eur/1 deň), je v prípade žalobcu podľa odvolacieho súdu primeraná a spravodlivá suma 500 eur za mesiac trvania ostávajúcich 18 mesiacov trestného stíhania. Z uvedeného dôvodu sa odvolaciemu súdu javilo ako primerané odškodnenie za 18 mesiacov trvajúce trestné stíhanie žalobcu sumou 500 eur za mesiac trvania trestného stíhania, čo činí sumu 9.000 eur. Celkom spolu s väzbou tak bude žalobca nemajetkovo odškodnený sumou 10.300 eur.

25. Vzhľadom na uvedené odvolací súd potvrdil IV. výrok rozsudku súdu prvej inštancie čo do sumy 9.000 eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa § 387 ods. 1 C.s.p. a v prevyšujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol (§ 388 C.s.p.).

26. O trovách konania (prvoinštančného i odvolacieho) odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

27. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) a zásada procesného zavinenia za zastavenie konania charakteristická pre sporové konania sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Pokiaľ ide o majetkovú škodu, zohľadniac procesné zavinenie žalobcu za zastavenie konanie v jeho podstatnej časti (späťvzatie žaloby v rozsahu 73.979,25 eur), to je žalovaná, ktorá bola procesne úspešnejšia v tejto časti konania. Nakoľko však žalovanej trovy konania nevznikli, odvolací súd jej nárok na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

28. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch totiž nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Samotná výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca, t. j. primárnym je fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy (9.000 eur) je v tomto prípade namieste posúdiť ako úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobca bol nepochybne v tejto časti sporu čo do základu plne procesne úspešný. Výška nemajetkovej ujmy totiž závisela od úvahy súdu, ktorú nemohol nijako predvídať, pretože to objektívne nie je možné. Nárok v zamietnutej časti teda nie je prejavom procesného úspechu žalovanej, ale iba dôsledkom úvahy súdu. Odvolací súd vzhľadom na uvedené rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi priznal vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovú ujmu plnú náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania, ktorá sa bude počítať z prisúdenej sumy nemajetkovej ujmy.

29. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).